

DNEVNA PRIPREMA ZA VJERONAČNI SAT

I. OPĆI PODATCI O VJERONAČNOM SATU

Škola: Osnovna škola Miroslava Krležje Čepin

Razred: 5.

Vjeroučitelj/ica: Kata Zrno

Nastavna cjelina: IV. Počeci biblijske povijesti / vjere

Nastavna tema: Živjeti u ritmu liturgijske godine – Božićni ciklus – izborna tema

Nastavna jedinica: 26. Došašće (došašće,nazivi pojedinih blagdana u došašću)

Ključni pojmovi: iščekivanje ,slavljenje i njegovanje predbožićnih blagdana

CILJ: Upoznati učenike s običajima i blagdanima u došašću

ISHODI:

Obrazovni / *kognitivni* : Imenovati blagdane po slijedu
Uočiti važnost tradicije u došašću
Prepoznati običaje došašća u svojoj obitelji

Odgojni / *afektivni* : Navesti primjere svoga sudjelovanja

Djelatni / *funkcionalni ili psihomotorički* : Preispitati ulogu običaja u Hrvata
Podnijeti izvješće o došašću i blagdanima do Božića
Navesti načine kako aktivno sudjelovati u obitelji u vremenu iščekivanja Božića

Metodički sustav: kombinirani – predavački s elementima interpretativno- analitičkog

Oblici rada: Frontalni, individualni, rad u skupinama

Aktivnosti učenika: molitveno izražavanje,razgovor,grupno izvješće

Nastavne metode: čitanje teksta, razgovor, demonstracija ,pismeno izražavanje, usmeno izražavanje, izvještavanje, stvaralačko izražavanje

Nastavna sredstva: Biblija, udžbenik, priručnik, radna bilježnica

Nastavna pomagala:ploča,kreda,nl

Korelacija: likovna kultura,hrvatski jezik,glazbena kultura,GOO

Plan ploče:

Došašće (došašće,nazivi pojedinih blagdana)

1. Došašće ili Advent – dolazak,vrijeme iščekivanja i pripreme za Božić
 - 4 nedjelje prije Božića
 - mise zornice
 2. Sv. Barbara 4. Prosinca
 - običaj sijanja pšenice
 - zaštitnica rudara,dobre smrti,protiv groma i vatre
 - jedna od 14 svetaca pomoćnika u nevolji
 3. Sv. Nikola - 6. Prosinca
 - biskup
 - darivanje djece
 4. Bezgrešno začće Blažene Djevice Marije – 8. Prosinca
 - Marija je bila bez grijeha začeta i već tada od Boga odabrana
 5. Sv. Lucija - 13. Prosinca,sije se pšenica
 - zaštitnica očiju
 6. Djetinjci,materice,očiči – događaju se 3 tjedna prije Božića
 - običaj koji izumire
 7. Dan Sv. Tome Apostola – 21. Prosinca
 - vrše se detaljne pripreme za Božić
- * Plan ploče kopirati i podijeliti djeci kako bi ga zalijepili u svoje bilježnice

Pitanja za provjeru ishoda:

1. Objasni važnost došašća.
2. Definiiraj bitne oznake blagdana u došašću.
3. Preispitaj svoj doprinos u iščekivanju Božića.

Izvori za pripremanje nastavnika: Biblija, udžbenik, priručnik, radna bilježnica

Izvori za pripremanje učenika:biblija,udžbenik

II. GLOBALNA STRUKTURA SATA

1. Meditativno molitveni početak
2. Motivacija
3. Najava teme
4. Razrada teme za skupni rad
5. Iznošenje rezultata rada
6. Sinteza
7. Aktualizacija
8. Meditativno molitveni završetak
9. Kritički osvrt

III. TIJEK SATA (razraditi tijek sata sa svim fazama)

1. Meditativno molitveni početak	<ul style="list-style-type: none">- Znak križa- Gospodine molimo Te da pohodiš naša srca jer ona te čekaju. Pomozi nam da prepoznamo Tvoj dolazak i da se radujemo čista srca. Amen. Slava Ocu.
2. Motivacija	<ul style="list-style-type: none">- Pokazati im vijenac- Na što vas podsjeća ovaj vijenac (adventski)- Što mu nedostaje ?(4 svijeće)- Što smo u nedjelju slavili ? (kraj liturgijske godine i nedjelju Krista Kralja)- Što započinje slijedeće nedjelje ? (nova liturgijska godina i 1. nedjelja došašća)
3. Najava teme	<ul style="list-style-type: none">- Današnji cilj sata je pobliže se upoznati sa došašćem i nazivima pojedinih blagdana u došašću- Na ploču i u bilježnicu napisati naslov : Došašće (došašće,nazivi pojedinih blagdana u došašću)
4. Razrada teme za grupni rad	<ul style="list-style-type: none">- Svaka skupina dobit će radni materijal. To su :<ol style="list-style-type: none">1. skupina - 1.Došašće2. skupina – 2. Sv. Barbara3. Sv. Nikola3. skupina – 4. Bezgrešno začecje Blažene Djevice Marije5. Sv. Lucija4. skupina – 6. Djetinjci,materice,očiči5. skupina – 7. Dan sv. Tome Apostola- Za rad će biti dovoljno 8 - 10 minuta,a nakon toga slijedi izvješće po skupinama
5. Iznošenje rezultata rada	<ul style="list-style-type: none">- Učenici iznose rezultate svoga rada prema listiću koji su dobili. Tijekom iznošenja odgovora eventualno nadopunjujem njihove izričaje ili ih po potrebi korigiram
6. Sinteza	<ul style="list-style-type: none">- Sjediniti izvješća grupnog rada (najbitnije) kao plan ploče
7. Aktualizacija	<ul style="list-style-type: none">- Hrvatska je mala zemlja bogatih običaja koje trebamo čuvati od zaborava.

8. Molitveni završetak	- Pjesma :“ O Marijo ti sjajna zornice“
------------------------	---

IV. KRITIČKI OSVRT

V. PRILOZI

1. DOŠAŠĆE ILI ADVENT

Došašće ili **advent** (lat.: "adventus" = dolazak) je razdoblje u crkvenoj liturgijskoj godini, vrijeme pripreme za blagdan Božića. Ujedno je početak crkvene godine .

Počinje četiri nedjelje prije Božića koje simboliziraju četiri tisućljeća iščekivanja od stvaranja svijeta do dolaska Isusa. Najranije može početi 27. studenog, a najkasnije 3. prosinca. Završava 24. prosinca na Badnjak. U došašću, prevladava ljubičasta boja u liturgiji. Izrađuje se adventski vijenac s četiri svijeće koje simboliziraju četiri nedjelje u došašću. U ovom vremenu prevladavaju iščekivanje, nada, budnost i čekanja. Budnost znači otvorenih očiju i srca prepoznati Boga koji dolazi. Došašćem započinju i zornice, puku omiljene jutarnje mise koje imaju pokornički značaj zbog ranog ustajanja i četverotjednog trajnog odricanja od sna. Na zornicama se pjevaju božićne pjesme: „Padaj s neba“, „Zlatnih krila“, „O Marijo ti sjajna zornice“, „Poslan bi anđeo Gabriel“, „Ptičice lijepo pjevaju“, „Visom leteć ptice male“. U tim se pjesmama izražava radost skorom dolasku Božića i poticaj su vjernicima da se duhovno pripreme za blagdan Božića te se iskazuje štovanje Blaženoj Djevici Mariji.

1. Što došašće simbolizira?
2. Kada počinje, a kada završava?
3. Koja boja prevladava u došašću?
4. Što radimo u tom vremenu?
5. Pjesme koje se pjevaju u došašću?

2. POJEDINI BLAGDANI U DOŠAŠĆU :

Sv. Barbara – 4. prosinca, običaj sijanja pšenice. Time se provjerava klijavost i procjenjuje kakva će biti ljetina slijedeće godine. Susjedi se posjećuju i procjenjuju čija je pšenica gušća, višlja, bujnija i zelenija.

- zaštitnica rudara, dobre smrti i protiv groma i vatre
- jedna je od 14 svetaca pomoćnika u nevolji
- s blagdanom sv. Barbare povezani su i adventski običaji

1. Kada i zašto slavimo Sv, Barbaru?

Sv. Nikola - 6. prosinca. Tada se darivaju djeca po uzoru na sv. Nikolu biskupa, koji je prema legendi noću potajno kroz prozor donosio darove siromašnim ljudima. Prate ga anđeli i krampus, ovisno radi li se o dobroj ili zločestoj djeci, koja od krampusa dobivaju šibu (koja je ukrašena).

Djeca čiste svoje čizmice i stavljaju ih u prozore prije spavanja, noć prije sv. Nikole. Ujutro kad se probude dočekaju ih čizmice pune slatkiša.

1. Najbitnije o Sv. Nikoli

3. BEZGREŠNO ZAČEĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Slavi se 8. prosinca. Anđeo Gabrijel nazvao ju je Marija kao „punu mladosti“, a crkveni oci nazivali su je Blaženom Djevicom. Prema katoličkoj teologiji, Marija je morala biti posve bez grijeha, da bi mogla začeti Isusa.

1. Zašto slavimo BzBDjM?

4. SV. LUCIJA –

13. prosinca. Brojni su običaji širom Hrvatske. Do Božića je ostalo još 12 dana. U Slavoniji postoji običaj promatranja vremena svaki dan do Božića. Svaki od tih 12 dana predstavlja jedan mjesec slijedeće godine, a djevojke upisuju imena 11 momaka na papiriće, a 12 ostave prazan. Svaki dan vade jedan papirić i spale ga. Vjeruju da je ime koje posljednje ostane, ima momka za koga će se udati. Ako je posljednji papirić prazan, slijedeće godine nema udaje.

Toga se dana u nekim krajevima sijala pšenica kao simbol plodnosti novog života i njegove obnove. Pšenica je rasla do Božića kada bi se uredila. Često bi se ukasila trobojnicom, a katkada bi se unutar nje stavljala jabuka ili svijeća. Poslije božićnih blagdana, pšenicu se davalo pticama da se taj sveti dio Božića ne bi uništio. Budući da je sv. Lucija zaštitnica očiju postoje i običaji vezani za to. Taj dan štede se oči pa se ne rade ručni radovi.

1. O Sv. Luciji i običajima...

5. DJETINJCI, MATERICE I OČIĆI

-ovi običaji događaju se tri tjedna prije Božića. Vezani su za Dalmaciju, B I H, Bunjevce.

Na Djetinjce stariji traže da im djeca daruju voće kao otkupninu.

Na Materice traži se otkupnina od žena, a na Očiće od muškaraca. Otkupninu većinom čine slatkiši, suho voće, rupčići, maramice, jabuke zakićene kovanicama. Posebno je svečano kad zet prvi put dolazi posjetiti punicu.

1. Djetinjci, materice i očići... (običaj koji izumire)

6. DAN SVETOG TOME APOSTOLA

- 21. Prosinca, kada se rade velike pripreme za Božić. Pripremaju se božićne pečenke i peku božićna peciva. Radi se okrugli kruh na koji se urezuju križevi, razne šare i modelirani likovi. Često su se mijesila dva kruha, jedan za Badnjak, drugi za Božić. Čistile su se i mele kuće, pripremalo se dovoljno drva za ogrijev, prala se posteljina.

1. Kada ga slavimo i kako ?